

נחל זיו ונחל רמז

רקע: נחל זיו ונחל רמז:

נחל זיו ונחל רמז הם שניים מיובליו של נחל גיבורים (ואדי רושמייה), המנקז חלק ניכר במזרח חיפה. במורד הנחל הוקם בשנות ה-90 מרכז קניות גדול - "הגרנד קניון", וסביבו נבנה מערך כבישים נרחב, שנגס באפיקים הטבעיים ששימשו במשך שנים כריאה ירוקה לתושבי האזור.

בעיה נוספת בנחלי חיפה, הנמשכת עד ימינו, היא קווי ביוב העוברים לאורכם, ומדי פעם יש בהם תקלות הגורמות לזרימת שפכים לקטעים באפיקי הנחלים (לצערנו, בעיה זו קיימת גם במסלול המתואר להלן מעת לעת).

כדי להגדיל את מודעות הציבור לנחלים באזור, ולהפחית את הסכנה לסלילת כבישים חדשים בנחלים, סומן בסוף שנות ה-90 מסלול ההליכה בנחל זיו ונחל רמז, הצופה "לעבר ה"גרנד קניון".

תחילה סומן המסלול בסימנים של טביעות ידיים צהובות, ולאחר מכן מוסד המסלול וסומן רשמית באדום-לבן ע"י הוועדה לשבילי ישראל.

בשריפה הגדולה בעיר חיפה, 24/11/2016, נשרף חלק ניכר מנחל רמז, ומומלץ להימנע מטיול בו עד להודעה חדשה, בשל סכנת קריסת עצים וסחף קרקע. בסוף שנת 2017 נפגע קשות גם נחל זיו בשל עבודות פיתוח נרחבות. לאור זאת, המסלול אינו מומלץ כיום למטיילים.

איך להגיע:

במזרח חיפה, ומסתיים, מסלול הטיול מתחיל בקרבת המרכז המסחרי של שכונת זיו. באזור הכניסה לשכונת רמת ספיר

במחלף חיפה דרום יש לפנות ע"פ השילוט לכיוון שכונות: לבאים מאזור המרכז הכרמל, ולעלות בדרך פרויד עד כביש חורב. בצומת פרויד/חורב יש לפנות ברמזור שמאלה, וברמזור הבא לפנות ימינה לדרך פיק"א. יש להמשיך ישר בדרך פיק"א, ברמזור החמישי (אחרי 1.3 ק"מ), יש לקחת את הנתיב הימני לכיוון דרך חנקין, ולהמשיך בה עוד 1.8 ק"מ עד לצומת עם שדרות טרומפלדור. כאן יש לפנות שמאלה לרח' שדרות טרומפלדור, וברמזור הראשון לפנות שוב שמאלה. בכיכר, לפנות שוב שמאלה לרח' פנחס ראם, בקצהו התחתון (ליד מגרש חניה) מתחיל המסלול.

נקודת הסיום נמצאת ברח' גוט לויך בשכונת רמת ספיר, ליד בית מס' 6 (סמוך לגשר הרכב היוצא מדרך חנקין). המקום נמצא במרחק עשרות מטרים מהמרכז המסחרי של רמת ספיר, ובמידה ומגיעים בשני רכבים כדאי להקפיץ תחילה רכב אחד לנקודת הסיום (הנמצאת במסלול הנסיעה מהמרכז לנקודת המוצא).

תיאור מסלול הטיול:

מקצה רח' פנחס ראם, הקרוי ע"ש מפקד האצ"ל בחיפה שנפל במלחמת העצמאות, בנקודת ההתחלה ניצב שלט עם גרד בסימון שבילים אדום היורד לאפיק נחל זיו מפת המסלול.

חלקו הראשון של המסלול יורד באפיק הנחל, וכולל קטעי הליכה מוצלים (בעיקר עצי אלון מצוי, ער אציל ואשחר רחב-עלים, כמו גם מגוון מטפסים), וקטעים קצרים חשופים לשמש. פה ושם בולטת פריחתו הכתומה של "כובע הנזיר" - צמח גינות תרבותי, שמתפשט בגיאות בחיפה.

בחלקו התחתון של המסלול בנחל, יורד שביל ההליכה במספר מדרגות סלע שגובהן עד 1.5 מ' ואינן מהוות מכשול לאדם מבוגר.

בראש המפלון השני צומח עץ תות.

מעט לפני הפרידה מהנחל, חולף השביל למרגלות מצוק יפה בגובה כ- 5 מ'. זוהי פינה נעימה למנוחה לפני הקטע הקשה של המסלול. ניתן לראות כאן שרידים של עץ אלון גדול שקרס לפני שנים אחדות.

באזור זה צומח עץ אקליפטוס גדול ובקרבתו שיח פטל גדול, המהווים סימן לפנייה המתקרבת שמאלה.

בנקודה בה פונה השביל מהנחל, נמצאת צומת שבילים אדום-ירוק. השביל הירוק סומן בפברואר 2013 ביוזמת תלמידי בית הספר הסמוך, ומטפס (אחרי עשרות מטרים במורד הנחל), לעבר רחוב ברל ליד בית הספר הפתוח. אורכו של שביל זה כ- 250 מ' בלבד והוא מאפשר מסלול מעגלי בנחל זיו באורך כק"מ אחד (מתוכו כחצי ק"מ הליכה ברחוב ברל עד רחוב פנחס ראם). אפשרות זו קלה יותר להליכה ומתאימה לכל המשפחה (אם כי ילדים קטנים עדיין יזדקקו לעזרה במפלים היבשים בנחל זיו).

השביל האדום פונה שמאלה ומטפס בתלילות בצלע הגבעה עליה בנויה שכונת רמת אזור זה חשוף לשמש אך שופע פריחה עונתית בחורף ובאביב, ובפרט בן-חצב. חן וכן שלמון יפואי, דם המכבים האדום ואחרים. במהלך העלייה נפגוש, יקינטוני. במספר זיתים ובטרסה - שרידי חקלאות

השביל אינו מגיע עד בתי שכונת רמת חן, אלא מתעקל ימינה וממשיך במתינות סביב השכונה. מהמסלול ניתן לצפות לעבר שכונת יזרעאליה, למערך הכבישים המובילים לפרוייקט "גרנד קניון" ולמחלף יציאה ממנהרות הכרמל.

בהמשך, מטפס השביל דרומה לצד קו ביוב, וממשיך בקו גובה למרגלות מצוקים נאים שגובהם עד 6 מ'. אחרי המצוקים, גולש השביל במתינות לאפיקו של נחל עוד אחד מיובליו של נחל גיבורים, רמז.

בנחל רמז, נלך בין שטחי חורש טבעי ויער אורנים, ואחרי הליכה לא ממושכת באפיק נעזוב את הנחל ונטפס בגדה הימנית (המערבית) המיוערת, עד שנגיע לגן ציבורי בכניסה לשכונת רמת ספיר (רחוב גוט-לויך, בקצה הדרומי של מגרש חנייה של בניין מס' 6, ומצפון למגרש כדורסל בגן הציבורי). גם בנקודת הסיום ניצב שלט עם מפת המסלול.

כאן נסיים את המסלול. במידה וברצוננו לחזור לנקודת ההתחלה, ניתן ללכת לאורך רח' חנקין ורח' טרומפלדור, מרחק 1.3 ק"מ חזרה לנקודת ההתחלה.

הנחלים זיו ורמז מנוקים ומשוקמים במסגרת פעילות הוואדיות של קהילת חיפה של החברה להגנת הטבע. להצטרפות לפעילות הגנה על הנחלים, ולקבלת עדכונים על טיולים מודרכים ואירועים נוספים, היכנסו לאתר ואדיות חיפה.

פריחה ומוקדי עניין עונתיים:

פריחה מגוונת בסתיו, בחורף ובאביב, בין היתר:

- חצב מצוי, חבצלת קטנת-פרחים - סתיו.
- כלנית מצויה, רקפת מצויה, רומוליא צידונית, נרקיס מצוי - חורף.
- ולריאנה איטלקית
- בן-חצב, סייפן התבואה, עיריוני צהוב, אביב - מגוון סחלבים.
- ועוד קוצץ סורי, דם-המכבים האדום, דרדר כחול, יקינטוני

שירותים למטיילים:

- מגרשי חנייה בשני קצוות המסלול.
- גן ציבורי בנקודת הסיום.

הערות ואזהרות:

- סכנת החלקה לאחר הגשמים.
- תיתכן זרימת ביוב גולמי בנחלים אלו.
- המסלול טרשי ואינו מתאים למתקשים בהליכה.

